

Tisková zpráva

Zeman v Ázerbájdžánu energetické nezávislosti nepomůže

V Praze dne 15. září 2015

Prezident Miloš Zeman je na státní návštěvě Ázerbájdžánu, kde podepsal dohodu o strategickém partnerství. Z ní vyplývá bližší ekonomická spolupráce obou zemí v řadě oblastí. Jedním z bodů spolupráce by mohla být podpora výstavby nového plynovodu tzv. Jižního plynového koridoru, který Česká republika prosazuje v rámci EU. Česká strana si od koridoru slibuje nezávislost na ruském plynu. Podle zprávy nevládní organizace CEE Bankwatch Network¹ ale plynovod energetickou bezpečnost nepřinese.

„Česká republika i Evropská unie mají transportních kapacit plynu dostatek a další zemní plyn z Ázerbájdžánu nepotřebují. Investice z veřejných peněz by měly místo megalomanského projektu podporovat skutečnou energetickou bezpečnost a nezávislost: snížení spotřeby energie a její výrobu z domácích obnovitelných zdrojů,“ říká Hugo Charvát z Centra pro dopravu a energetiku.

Česká republika prosazuje dovoz zemního plynu z Ázerbájdžánu v rámci evropské politiky navýšení dovozů zemního plynu⁴ přes tzv. Jižní plynový koridor. Jak ukazuje studie Pipe Dreams nevládní organizace Bankwatch, transportní kapacity pro zemní plyn do EU jsou vyšší než současná i plánovaná spotřeba. V Jaderském i Severním moři je navíc několik terminálů pro stlačený zemní plyn, které mohou zajistit diverzifikaci, jejich kapacita je přitom nevyužitá. Pokles spotřeby zemního plynu v Evropě potvrzují i statistiky organizace Eurogas,⁶ v České republice je zmiňuje Státní energetická koncepce⁷.

Projekt Jižního koridoru se neobejde bez masivní podpory z veřejných zdrojů. V srpnu letošního roku oznámila Evropská banka pro obnovu a rozvoj (EBRD) poskytnutí půjčky ve výši 250 milionů dolarů na rozvoj těžby zemního plynu v Kaspickém moři, která by měla zásobovat surovinou Jižní plynový koridor. Tuto půjčku získalo konsorcium firem vedené ruským Lukoilem. Teze o energetické nezávislosti na Rusku tak dostává další trhliny.

Dodávky zemního plynu z Ázerbájdžánu by vedly Českou republiku jen ke změně závislosti na jiném nedemokratickém režimu. Peníze za fosilní paliva posilují současný režim, příjmy z ropy a plynu zůstávají zejména v rukách představitelů státu².

V současnosti je v Ázerbájdžánu zadržováno více než 80 politických vězňů, mezi nimi Intigam Alijev, jeden z předních právníků poskytujících pomoc lidem pronásledovaným režimem nebo ochránce lidských práv Rasul

Džafarov, odsouzený za kritiku režimu k šesti a půl letům vězení. Mezinárodně oceňovaná novinářka a aktivistka Chadídža Ismailová, byla zadržena na konci roku 2014 a letos na začátku září odsouzena na sedm a půl roku vězení³.

„Vyměnit podporu Putina za podporu Alieva není cestou k nezávislosti ani bezpečnosti,“ dodává k tomu Charvát.

Kontakty:

Hugo Charvát, Centrum pro dopravu a energetiku, e-mail: hugo.charvat@ecn.cz, tel: 724120695

Poznámka pro editory:

CEE Bankwatch Network (<http://bankwatch.org>) je mezinárodní síť nevládních organizací, která se zabývá veřejnými financemi v oblasti životního prostředí. Centrum pro dopravu a energetiku je její členskou organizací v ČR. (<http://cde.ecn.cz>)

Poznámky:

1 CEE Bankwatch Network: Pipe Dreams. 2015.

Dostupné online: <http://bankwatch.org/sites/default/files/PipeDreams-LukOil-21Jan2015.pdf>

2 Na nízkou úroveň demokracie v Ázerbajdžánu upozorňuje celá řada nevládních organizací, v České republice například Nesehnutí nebo Člověk v tísni viz: <http://www.clovekvtsini.cz/cs/lidska-prava/zeme/azerbajdzan>

3 Zdroj: <http://www.theguardian.com/world/2015/sep/01/azerbaijan-khadija-ismayilova-verdict>

4 Podporu Jižnímu koridoru prosazovala Česká republika např. při jednání Evropské rady o klimatických cílech do roku 2030 23. a 24. října 2014.

Zdroj: Pozice ČR pro vyjednávání k radě. Dostupné na vyžádání.

Závěry rady: <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-169-2014-INIT/cs/pdf>

5 Aktuálně prosazovaná trasa plynovodu (TANAP/TAP), která končí v Itálii, má předpokládanou počáteční kapacitu kolem 10 500 ktoe⁵. Objem zemního plynu, který bude Evropská unie potřebovat kolem roku 2040, dosahuje úrovně 311 090 ktoe. Již dnes má ale EU k dispozici vyšší kapacity a to ve výši 446 529,5 ktoe. Studie Pipe Dreams vychází z Energetického plánu do roku 2050 schváleného Evropskou komisí v roce 2011.

Zdroj: <http://bankwatch.org/sites/default/files/PipeDreams-LukOil-21Jan2015.pdf>

6 Zdroj: http://www.eurogas.org/uploads/media/Eurogas_Press_Release_-_New_Eurogas_data_confirms_dynamic_EU_gas_market.pdf

7 „Spotřeba plynu se za posledních deset let snížila o 20 %, a to přes nárůst počtu odběratelů o cca 800 tisíc“.

Zdroj: Státní energetická koncepce (str. 14). <http://www.mpo.cz/dokument158059.html>